

Rozkład materiału i plan wynikowy

Rozdział 1. Sole

Lp.	Temat lekcji	Liczba godzin	Zakres materiału	Osiągnięcia ucznia Uczeń umie:
1./2.	Poznajemy sole	2	<ul style="list-style-type: none"> – budowa cząsteczek soli – ustalanie wzorów sumarycznych soli na podstawie znajomości wartościowości reszty kwasowej i metalu – nazewnictwo soli – podział soli	<ul style="list-style-type: none"> – napisać wzór ogólny soli – zapisać wzór sumaryczny soli przy znanej wartościowości metalu i reszty kwasowej – nazywać sole – ustalać wzory sumaryczne soli na podstawie nazwy – zapisywać wzór kreskowy soli
3.	Otrzymywanie soli. Reakcje metali z kwasami	1	<ul style="list-style-type: none"> – sól i wodór jako produkty reakcji metali aktywnych z kwasami – podział metali na aktywne i szlachetne – szereg aktywności metali – jak metale szlachetne zachowują się wobec HCl i HNO₃	<ul style="list-style-type: none"> – zaprojektować doświadczenie pozwalające stwierdzić, czy kwasy reagują z metalami – korzystać z szeregu aktywności metali – wyjaśnić, jak metale szlachetne zachowują się wobec kwasów – napisać i odczytać równanie reakcji metalu nieszlachetnego z kwasami – przewidywać, czy metal będzie reagować z kwasem – zidentyfikować gazowy produkt reakcji metalu z kwasem
4.	Reakcje tlenków metali z kwasami	1	<ul style="list-style-type: none"> – otrzymywanie soli w reakcji tlenku metalu z kwasami	<ul style="list-style-type: none"> – zaprojektować doświadczenie pozwalające stwierdzić, czy kwasy reagują z tlenkami metali – napisać i odczytać równanie reakcji kwasu z tlenkiem metalu

Lp.	Temat lekcji	Liczba godzin	Zakres materiału	Osiągnięcia ucznia Uczeń umie:
5.	Reakcje wodorotlenków metali z kwasami	1	– otrzymywanie soli w reakcji zobojętniania	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnić, na czym polega reakcja zobojętniania – zapisać i odczytać równania reakcji zobojętniania pomiędzy kwasem solnym i zasadami: sodową i wapniową – wyjaśnić, jaką rolę pełni wskaźnik w reakcjach zobojętniania – zaprojektować doświadczenie przedstawiające reakcję zobojętniania – wykazać, że wodorotlenki także reagują z kwasami
6./7.	Inne sposoby otrzymywania soli	2	<p>– otrzymywanie soli w reakcjach:</p> <p>a) zasada + tlenek kwasowy → sól + woda</p> <p>b) tlenek metalu + tlenek kwasowy → sól</p> <p>c) metal + niemetal → sól</p>	<ul style="list-style-type: none"> – omówić, jak przebiegają reakcje: zasad z tlenkami kwasowymi, tlenków metali z tlenkami niemetalami oraz metali z niemetalami – napisać i odczytać równania reakcji: wodorotlenku wapnia z tlenkiem węgla(IV), tlenku wapnia z tlenkiem siarki(IV) oraz sodu z chlorem – napisać równania reakcji przedstawiające trzy sposoby otrzymywania danej soli – przewidywać możliwość zajścia reakcji pomiędzy substancjami o określonych właściwościach – zapisać równania reakcji przedstawione grafem
8.	Zastosowanie soli	1	– praktyczne zastosowanie niektórych soli w przemyśle, rolnictwie, gospodarstwie domowym itp.	<ul style="list-style-type: none"> – stosować nazwy zwyczajowe popularnych soli – wymieniać zastosowanie: soli kuchennej, wapieni, saletru, gipsu – wymieniać zastosowanie soli
9.	Podsumowanie wiadomości	1		
10.	Sprawdzian wiadomości	1		

Rozdział 2. Reakcje w roztworach wodnych

Lp.	Temat lekcji	Liczba godzin	Zakres materiału	Osiągnięcia ucznia Uczeń umie:
1.	Czy roztwory wodne przewodzą prąd elektryczny? Elektrolity i nieelektrolity	1	<ul style="list-style-type: none"> - pojęcie elektrolitu i nieelektrolitu - przykłady elektrolitów i nieelektrolitów - pojęcie dysocjacji jonowej 	<ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnić pojęcia: elektrolit i nieelektrolit - wymienić przykłady elektrolitów i nieelektrolitów - wyjaśnić, pojęcia: elektrolit mocny i słaby - zaprojektować doświadczenie, za pomocą którego sprawdzi czy dana substancja jest elektrolitem - zaprojektować doświadczenie, za pomocą którego sprawdzi, czy dana substancja jest elektrolitem mocnym, czy słabym
2.	Dysocjacja jonowa (elektrolityczna)	1	<ul style="list-style-type: none"> - mechanizm przebiegu reakcji dysocjacji jonowej zasad - modelowe równania reakcji dysocjacji wodorotlenków - pojęcie zasad w ujęciu Arrheniusa 	<ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnić mechanizm dysocjacji jonowej zasad - napisać równania reakcji dysocjacji wodorotlenków - dzielić wodorotlenki na mocne i słabe elektrolity - zdefiniować zasady w ujęciu Arrheniusa
3.	Dysocjacja w roztworach kwasów	1	<ul style="list-style-type: none"> - mechanizm przebiegu reakcji dysocjacji jonowej kwasów - modelowe równania reakcji dysocjacji kwasów - pojęcie kwasu w ujęciu Arrheniusa 	<ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnić mechanizm dysocjacji jonowej kwasów - napisać równania reakcji dysocjacji dowolnego kwasu - dzielić kwasy na mocne i słabe elektrolity - zdefiniować kwas w ujęciu Arrheniusa
4.	Skala pH jako miara odczynu roztworów	1	<ul style="list-style-type: none"> - odczyn roztworu: kwasowy, zasadowy, obojętny - skala pH jako miara odczynu roztworu 	<ul style="list-style-type: none"> - określić odczyn roztworu na podstawie barwy wskaźników - wyjaśnić, jakie jony odpowiedzialne są za odczyn kwasowy i zasadowy roztworu - określić odczyn roztworu na podstawie wartości skali pH - wyjaśnić, jakie znaczenie ma znajomość odczynu roztworu
5.	Dysocjacja jonowa soli	1	<ul style="list-style-type: none"> - mechanizm przebiegu reakcji dysocjacji jonowej soli - modelowe równania reakcji dysocjacji jonowej soli - pojęcie soli w ujęciu Arrheniusa 	<ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnić mechanizm dysocjacji jonowej soli - napisać równania reakcji dysocjacji dowolnej soli - zdefiniować sole w ujęciu Arrheniusa

Lp.	Temat lekcji	Liczba godzin	Zakres materiału	Osiągnięcia ucznia Uczeń umie:
6.	Reakcje zobojętniania	1	– równania reakcji zobojętniania: cząsteczkowe, jonowe pełne, jonowe skrócone	– wyjaśnić, na czym polega reakcja zobojętniania – określić rolę wskaźnika w reakcji zobojętniania – napisać równanie reakcji kwasu z zasadą w formie jonowej pełnej i skróconej – zaproponować sposób, w jaki można przeprowadzić reakcję zobojętniania
7./8.	Reakcje strącania	2	– sole trudno rozpuszczalne – równania reakcji strącania: cząsteczkowe, jonowe pełne, jonowe skrócone – tabela rozpuszczalności trudno rozpuszczalnych związków – reakcje pomiędzy: kwasem i solą, zasadą i solą, solą i solą	– wyjaśnić, jakie sole są trudno rozpuszczalne – korzystać z tabeli rozpuszczalności – napisać równanie reakcji strąceniowej w formie cząsteczkowej, jonowej i jonowej skróconej – projektować doświadczenie pozwalające otrzymać związek trudno rozpuszczalny – wyliczać zastosowanie reakcji strąceniowych – napisać równanie reakcji otrzymywania soli, stosując jako substraty: sól i kwas, sól i zasadę, sól i sól
9./10.	Inne reakcje jonowe	2	– równania reakcji: a) metal + kwas b) metal + sól	– przewidywać przebieg reakcji między metalem a kwasem oraz metalem a solą – korzystać z szeregu aktywności metali – napisać równania reakcji w formie cząsteczkowej i jonowej przebiegające pomiędzy kwasem i metalem oraz solą i metalem
11.	Mol i masa molowa	1	– pojęcie mola i masy molowej	– definiować pojęcie mola substancji – obliczać masę 1 mola substancji
12.	Obliczenia stechiometryczne	1	– zadania stechiometryczne	– rozwiązywać zadanie na podstawie równań reakcji
13.	Podsumowanie wiadomości	1		
14.	Sprawdzian wiadomości	1		

Rozdział 3. Węglowodory

Lp.	Temat lekcji	Liczba godzin	Zakres materiału	Osiągnięcia ucznia Uczeń umie:
1.	Węgiel jako pierwiastek	1	<ul style="list-style-type: none"> – wykorzystanie układu okresowego pierwiastków do określenia informacji na temat budowy atomu węgla – odmiany alotropowe węgla: <ol style="list-style-type: none"> a) właściwości diamentu i grafitu wynikające z budowy ich sieci krystalicznych b) zastosowanie diamentu i grafitu 	<ul style="list-style-type: none"> – korzystać z układu okresowego pierwiastków w celu odczytania informacji na temat atomu węgla – definiować pojęcie: alotropia – wymienić odmiany alotropowe węgla – wyjaśnić, czym spowodowane są różnice we właściwościach odmian alotropowych
2.	Poznajemy związki organiczne	1	<ul style="list-style-type: none"> – podział związków chemicznych na organiczne i nieorganiczne – pojęcie chemii organicznej jako chemii związków węgla – wykrywanie węgla, wodoru i tlenu w związkach organicznych 	<ul style="list-style-type: none"> – definiować pojęcie chemii organicznej – podać przykłady nieorganicznych związków węgla – projektować i przeprowadzać doświadczenia pozwalające na wykrycie obecności węgla, wodoru i tlenu w związku organicznym – wyjaśnić przyczynę zwęglania się substancji organicznych
3.	Węglowodory – związki węgla z wodorem	1	<ul style="list-style-type: none"> – pojęcie węglowodoru – podział węglowodorów w zależności od: <ol style="list-style-type: none"> a) sposobu połączenia ze sobą atomów węgla b) liczby wiązań między atomami węgla 	<ul style="list-style-type: none"> – definiować pojęcie węglowodoru – dokonać podziału węglowodorów – rysować łańcuchy węglowe – wskazywać wiązanie pojedyncze i wielokrotne w cząsteczkach węglowodorów
4.	Metan – najprostszy węglowodór	1	<ul style="list-style-type: none"> – otrzymywanie i badanie właściwości metanu – reakcje całkowitego spalania, półspalania i spalania niecałkowitego metanu – pojęcie reakcji podstawiania (substytucji) – zastosowanie metanu 	<ul style="list-style-type: none"> – wykonać model cząsteczki metanu – narysować wzór strukturalny i zapisać sumaryczny cząsteczki metanu – projektować doświadczenie, za pomocą którego otrzyma metan – wyliczyć właściwości fizyczne metanu – zapisywać równania reakcji spalania metanu przy pełnym i ograniczonym dostępie tlenu – wyjaśnić, na czym polega reakcja podstawiania (substytucji) – zapisać równanie reakcji podstawiania
5.	Poznajemy właściwości alkanów	1	<ul style="list-style-type: none"> – wzory sumaryczne, strukturalne (kreskowe), półstrukturalne i nazwy alkanów posiadających od jednego do dziesięciu atomów węgla w cząsteczce 	<ul style="list-style-type: none"> – definiować pojęcie szeregu homologicznego – zapisać wzór ogólny szeregu homologicznego alkanów

Lp.	Temat lekcji	Liczba godzin	Zakres materiału	Osiągnięcia ucznia Uczeń umie:
			<ul style="list-style-type: none"> - modele cząsteczek alkanów - pojęcie szeregu homologicznego - wzór szeregu homologicznego alkanów - zależność między zmianami właściwości fizycznych alkanów a długością łańcucha węglowego - reakcje charakterystyczne alkanów - reakcje spalania alkanów 	<ul style="list-style-type: none"> - ustalać wzór alkanu przy podanej liczbie atomów węgla w cząsteczce - podać nazwy dziesięciu najprostszych alkanów - zapisać wzory strukturalne i półstrukturalne alkanów zawierających w cząsteczce od jednego do dziesięciu atomów węgla - przedstawić właściwości chemiczne alkanów w postaci równań reakcji chemicznych - wyjaśnić zmianę właściwości alkanów ze wzrostem długości łańcucha węglowego
6.	Badamy właściwości etylenu	1	<ul style="list-style-type: none"> - model cząsteczki etylenu (etenu); wzór sumaryczny, strukturalny (kreskowy) i półstrukturalny etylenu - otrzymywanie i badanie właściwości etylenu - pojęcie reakcji eliminacji - pojęcia reakcji przyłączenia (addycji) i polimeryzacji - reakcje spalania etylenu - zastosowanie etylenu 	<ul style="list-style-type: none"> - wykonać model cząsteczki etenu - narysować wzór strukturalny i półstrukturalny etenu - przygotować zestaw do otrzymywania etenu - opisać właściwości etenu - wyjaśnić na czym polega reakcja przyłączenia (addycji) - zapisać równania reakcji addycji z udziałem etenu - wyjaśnić, na czym polega reakcja polimeryzacji - zapisać równanie reakcji polimeryzacji etenu - zapisać równania reakcji spalania etenu - wymienić zastosowania etenu
7.	Szereg homologiczny alkenów	1	<ul style="list-style-type: none"> - wzór ogólny szeregu homologicznego alkenów - modele cząsteczek najprostszych alkenów - wzory sumaryczne, strukturalne (kreskowe), półstrukturalne i nazwy alkenów - zasady nazewnictwa alkenów - reakcje charakterystyczne dla alkenów 	<ul style="list-style-type: none"> - zapisać wzór ogólny szeregu homologicznego alkenów - zbudować modele cząsteczek dziewięciu najprostszych alkenów - ustalić wzór sumaryczny, strukturalny i półstrukturalny alkenu, znając liczbę atomów węgla w jego cząsteczce - napisać równania reakcji przyłączenia zachodzące z udziałem alkenów - wyjaśnić zasady tworzenia nazw alkenów
8.	Otrzymujemy i badamy właściwości acetylenu	1	<ul style="list-style-type: none"> - model cząsteczki acetylenu (etynu) - wzór sumaryczny, strukturalny i półstrukturalny etynu - otrzymywanie acetylenu i badanie jego właściwości 	<ul style="list-style-type: none"> - projektować doświadczenie, za pomocą którego otrzyma acetylen - zbudować model cząsteczki acetylenu

Lp.	Temat lekcji	Liczba godzin	Zakres materiału	Osiągnięcia ucznia Uczeń umie:
			<ul style="list-style-type: none"> - zachowanie się wody bromowej i wodnego roztworu manganianu(VII) potasu wobec acetylenu - reakcje spalania acetylenu - zastosowanie acetylenu 	<ul style="list-style-type: none"> - napisać wzór strukturalny i półstrukturalny acetylenu - projektować doświadczenie, za pomocą którego wykaże nienasycony charakter acetylenu - napisać równania reakcji spalania acetylenu - wymienić zastosowanie acetylenu
9.	Szereg homologiczny alkinów	1	<ul style="list-style-type: none"> - wzór szeregu homologicznego etynu (acetylenu) - zasady nazewnictwa alkinów - modele cząsteczek alkinów - reakcja charakterystyczna dla alkinów - sposób odróżniania węglowodorów nasyconych od nienasyconych 	<ul style="list-style-type: none"> - zapisać wzór ogólny szeregu homologicznego alkinów - zbudować model alkinu zawierającego od dwóch do dziesięciu atomów węgla w cząsteczce - napisać wzór strukturalny i półstrukturalny dziewięciu najprostszyc alkinów - utworzyć nazwę alkinu - napisać równania reakcji wyjaśniające właściwości chemiczne alkinów - odróżnić węglowodory nasycone od nienasyconych
10./11.	Podsumowanie wiadomości	2		
12.	Sprawdzian wiadomości	1		